

**IKI პროექტის შუალედური შეფასება
“Greening Financial Systems”
(21_I_480_Global_M_Greening Financial
Systems)**

შეჯამება

Arepo GmbH

Albrechtstraße 22

10117 Berlin

Tel.: +49 30 220 124 48

E-Mail: info@arepo-consult.com

AREPO GmbH | Registered Office: Berlin
Managing Director: Dr. Christine Wörten
Registered at: Amtsgericht Charlottenburg, Berlin | Registration No.: HRB 219 349 B
VAT-ID: DE 332 314 373

1 შეჯამება

ევროპის საინვესტიციო ბანკის (EIB) მიერ განხორციელებული „Greening Financial Systems“ (GFS) პროგრამის (შემდგომში - „პროექტი“) შუალედური შეფასება (MTE) უზრუნველყოფს მტკიცებულებებზე დაფუძნებულ ანალიზს პროექტის პროგრესისა და გამოწვევების შესახებ. 2025 წლის აპრილიდან დეკემბრამდე ჩატარებული შეფასება მიზნად ისახავს განსაზღვროს პროექტის შესაბამისობა, ეფექტიანობა, დაგეგმვა, მართვა, თანხვედრა, გარდამქმნელი ზემოქმედება, მდგრადობა, საერთაშორისო კლიმატური ინიციატივის დაცვითი მექანიზმები (IKI) და IKI-ის სტანდარტული ინდიკატორები. წინამდებარე შეჯამება გამოკვეთს შეფასების ძირითად დასკვნებს, გამოყენებულ მეთოდოლოგიასა და სტრატეგიულ რეკომენდაციებს და პროექტის განხორციელებასა და ზედამხედველობაში ჩართული მხარეებისთვის წარმოადგენს კომპაქტურ მიმოხილვას.

პროექტის აღწერა

პროექტი მრავალკომპონენტია და მიზნად ისახავს ცენტრალური ბანკებისა და ფინანსური დაწესებულებების შესაძლებლობების გაძლიერებას, რათა კლიმატთან დაკავშირებული რისკები ინტეგრირდეს ფინანსური სექტორის ზედამხედველობასა და გადაწყვეტილებების მიღებაში და შედეგად შეიქმნას უფრო მდგრადი, გამჭვირვალე და კლიმატთან თავსებადი ფინანსური სისტემა. ამისათვის პროექტი აერთიანებს ცენტრალური ბანკების რეგულატორული გარემოს მხარდაჭერას რეფორმებისთვის (კომპონენტი I) და გაძლიერებული ფინანსური დაწესებულებების შესაძლებლობებს (კომპონენტი II) ტექნიკური დახმარების გზით. პროექტი დაიწყო 2022 წლის 1 იანვარს და დაგეგმილია გაგრძელდეს 2030 წლის 31 დეკემბრამდე, თავდაპირველი დასრულების თარიღი ორჯერ გადავადდა 2025 წლის დეკემბრიდან 2027 წლის დეკემბრამდე, შემდეგ კი მიმდინარე საბოლოო თარიღამდე. შეფასების პერიოდისათვის პროგრამამ თავდაპირველად მიიღო IKI-ის საერთო შენატანი 30 მლნ ევროს ოდენობით. აქედან 20 მლნ ევრო უზრუნველყო გარემოს, ბუნების დაცვისა და ბირთვული უსაფრთხოების ფედერალურმა სამინისტრომ (BMU), ხოლო დამატებითი 10 მლნ ევრო — EIB-სა და ეკონომიკისა და კლიმატის მოქმედების ფედერალურ სამინისტროს (BMWK) შორის 2024 წლის დეკემბერში ხელმოწერილი შენატანების შეთანხმებით.

პროექტში 2021 წლის საწყისი გადახდა განხორციელდა ერთდონორიანი ნდობის ფონდის (Single-Donor Trust Fund) საშუალებით - როგორც მესამე შენატანი IKI-ის ქოლგა-შეთანხმების ფარგლებში, რომელიც EIB-სა და BMWK-ს შორის მოქმედებდა. რადგან პროექტი ძირითადად ტექნიკურ თანამშრომლობაზე იყო ორიენტირებული, ის ჯერ კიდევ ვერ აკმაყოფილებდა IKI-ის ახალ მოთხოვნებს ფონდებში შენატანებისათვის (IKI Invest). უწყვეტობის უზრუნველყოფისა და მასშტაბირების მაღალი პოლიტიკური პრიორიტეტის გათვალისწინებით - რაც განპირობებული იყო დამატებით ათ ქვეყანაში მოთხოვნით — და ტექნიკური მხარდაჭერის მუდმივი საჭიროების ფონზე, EIB-სა და BMWK-ს შორის შეექმნა შენატანების შეთანხმება დაიღო იმ პირობით, რომ ერთდონორიანი ნდობით ფონდი 2026 წლის იანვრამდე გარდაიქმნებოდა მრავალდონორიანი ნდობის ფონდად. EIB დაუკავშირდა დონორებს და 2025 წლის ნოემბერში მათ ლუქსემბურგი შეუერთდა. 2025 წლის ნოემბერში „Greening Financial Systems Fund“ ამოქმედდა როგორც მრავალდონორიანი ნდობის ფონდი, რომელიც ამ ტიპის ფონდისთვის აკმაყოფილებს IKI Invest-ის კრიტერიუმებს. ფონდის საერთო ჯამი შეადგენს 32 მლნ ევროს, სადაც

გერმანიის შენატანი 30 მლნ ევროა, ხოლო ლუქსემბურგის - 2 მლნ ევრო. გერმანიის 30 მლნ ევროს შენატანი IKI ფონდიდან გადატანილ იქნა GFS ფონდში; ორივე ფონდი EIB-ის მიერ მართული ნდობის ფონდებია. პროექტი ინტეგრირებულია მრავალმხრივი ჩართული მხარეების ჩარჩოში, რომელსაც NDC Partnership აერთიანებს. გერმანიის პასუხისმგებლობები ეკუთვნის გარემოს, კლიმატის მოქმედების, ბუნების დაცვისა და ბირთვული უსაფრთხოების ფედერალურ სამინისტროს (BMUKN).

შეფასების განხორციელების მომენტისთვის პროექტი ფუნქციონირებს თორმეტ ქვეყანაში სუბსაჰარული აფრიკისა და ევროკავშირის სამეზობლო რეგიონებში. EIB პროექტს ახორციელებს პროგრამის მართვის გუნდის (PMT) მეშვეობით, რომელიც პასუხისმგებელია პროექტის მთლიან ზედამხედველობაზე, მათ შორის - განხორციელების მომსახურების მიმწოდებლის (ISP) საქმიანობაზე და NDC Partnership-თან თანხვედრაზე. ISP DAI ტექნიკურ დახმარებას უზრუნველყოფს Application Européenne de Technologies et de Services-ი, Belgian Bankers Academy-სთან ერთად. პროექტი ბენეფიციარებს ეხმარება პოლიტიკის, მექანიზმებისა და ინსტრუმენტების შემუშავებაში (მაგ., კლიმატის რისკების მართვის ჩარჩოები, გარდამავალი გეგმები, მწვანე ფინანსების ჩარჩოები და სხვ.) და კლიმატის რისკების მართვასა და მწვანე ფინანსებში შესაძლებლობების გაძლიერებაში.

შეფასების მიმოხილვა

MTE-ის ძირითადი მიზანია პროექტის განხორციელების პროგრესის მიმოხილვა, მიზნების მიღწევის ხარისხის შეფასება და ძირითადი გამოწვევების იდენტიფიცირება. შეფასება იყენებს შემდეგ კრიტერიუმებს: (i) შესაბამისობა, (ii) დაგეგმვა და მართვა და თანხვედრა, (iii) ეფექტიანობა, (iv) გარდამქმნელი ზემოქმედება და მდგრადობა, (v) გარემოსდაცვითი და სოციალური დაცვითი მექანიზმების ადეკვატურობა და (vi) IKI-ის სტანდარტული ინდიკატორების შესახებ ანგარიშგება. MTE-ის შედეგები განსაზღვრავს GFS პროექტის სტრატეგიულ მიმართულებასა და ოპერაციულ კორექტირებებს.

EIB-ისთვის, BMUKN-ისთვის, დამკვეთისთვის, Zukunft – Umwelt – Gesellschaft gGmbH (ZUG)-ში მოქმედი IKI ოფისისა და სხვა ჩართული უწყებებისთვის, შეფასება უზრუნველყოფს პროექტის დღემდე არსებული შედეგიანობის ყოვლისმომცველ მიმოხილვას და სთავაზობს რეკომენდაციებს განხორციელების გამოწვევების დასაძლევად. NDC Partnership-ისთვის და პარტნიორი დაწესებულებებისთვის საქართველოში, კენიასა და რუანდაში, შეფასება წარმოადგენს დამოუკიდებელ ანალიზს იმისა, რამდენად ეფექტიანად უჭერს პროექტი მხარს ეროვნულ კლიმატურ პრიორიტეტებს და რამდენად ხელს უწყობს მიმდინარე კლიმატურ ინიციატივებში თანამშრომლობისა და ზემოქმედების გაძლიერებას.

შეფასებამ პროექტი გააანალიზა როგორც პროგრამის საერთო დონეზე, ისე სამი სიღრმისეული ქვეყნის კვლევის საფუძველზე. საქართველო, კენია და რუანდა შეირჩა, რადგან ისინი წარმოადგენენ პროექტის ფარგლებში ტექნიკური დახმარების ყველაზე ადრეულ მიმღებებს, რაც მნიშვნელოვან ინფორმაციას იძლევა განხორციელების საწყისი გამოცდილებისა და შედეგების შესახებ.

მეთოდოლოგია

შეფასება ჩატარდა ZUG-ის მეთოდოლოგიის შესაბამისად და გამოყენებულ იქნა მკაცრი, თეორიაზე დაფუძნებული შერეული მეთოდების დიზაინი, რათა უზრუნველყოფილიყო პროექტის შედეგიანობის ყოვლისმომცველი და ნიუანსირებული შეფასება. აღნიშნული დიზაინი აერთიანებდა როგორც

ხარისხობრივ, ისე რაოდენობრივ ინსტრუმენტებს, მათ შორის: დოკუმენტების მიმოხილვას, ონლაინ კვლევას, ინტერვიუებს და მიკრონარატივების შემუშავებას.

დასკვნების დასადასტურებლად მტკიცებულებები მიღებულ იქნა წყაროების ფართო სპექტრიდან, მათ შორის: პროექტის შიდა დოკუმენტაციიდან, დაინტერესებულ მხარეებთან ინტერვიუებიდან და მხარდამჭერი ლიტერატურისა და ონლაინ წყაროებიდან. შეფასების გუნდმა ჩაატარა 40 ინტერვიუ სხვადასხვა დაინტერესებული მხარის ჯგუფის წარმომადგენლებთან, მათ შორის: EIB, IKI, შესაბამისი გერმანული სამინისტროები, ეროვნული დაწესებულებები სამ კვლევის ქვეყანაში (საქართველო, კენია, რუანდა) და გარე დამკვირვებლები. ინტერვიუებმა შექმნა ხარისხობრივი ხედვები, რომლებიც შეივსო პროექტის მონაცემებისა და ანგარიშების რაოდენობრივი ანალიზით.

შეფასების პროცესი იყო განმეორებითი და მოიცავდა მონაცემთა შეგროვების, ანალიზისა და ვალიდაციის განმეორებით ციკლებს, ასევე - განხილვებს EIB-სა და DAI-სთან. ამან უზრუნველყო, რომ შედეგები ეფუძნებოდა მტკიცებულებებს და ასახავდა იმ კომპლექსურ პირობებს, რომლებშიც პროექტი ფუნქციონირებს. დასკვნები განიხილეს პროექტის გუნდთან და დაინტერესებულ მხარეებთან, რათა დასკვნები და რეკომენდაციები ყოფილიყო ზუსტი, შესაბამისი და ქმედითი.

ძირითადი დასკვნები შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით

შესაბამისობა: პროექტი ერთგვაროვან შესაბამისობას აჩვენებს ყველა განხილულ მიმართულებაში. ის მჭიდროდ ეწყობა პარტნიორი მთავრობების პრიორიტეტებს, განსაკუთრებით კენიასა და რუანდაში, სადაც პირდაპირ უწყობს ხელს NDC ვალდებულებების, ეროვნული მწვანე ზრდის დღის წესრიგისა და ჩამოყალიბებადი მდგრადი ფინანსების ჩარჩოების განხორციელებას. მოდულური კონფიგურაცია ინიციატივას საშუალებას აძლევს, მოქნილად მოერგოს სხვადასხვა ქვეყნის კონტექსტს, ხოლო ამავდროულად იყოს მიბმული ეროვნული პოლიტიკის ზედა მიზნებთან. პროექტი კარგად არის პოზიციონირებული ფინანსურ სისტემებში არსებულ ცენტრალურ სისტემურ გამოწვევაზე პასუხის გასაცემად - კლიმატთან დაკავშირებული რისკების გათვალისწინებისა და მწვანე ინვესტიციების ზრდისთვის შეზღუდული შესაძლებლობების საკითხთან მიმართებაში. მისი ორბილიკიანი ჩარევის მოდელი, რომელიც კომპონენტი I-ის ფარგლებში ცენტრალურ ბანკებთან რეგულატორული განვითარების მხარდაჭერას აერთიანებს, ხოლო კომპონენტი II-ის ფარგლებში კი - ფინანსური დაწესებულებების შესაძლებლობებს აძლიერებს, ქმნის ზემოქმედების მკაფიო გზას: კლიმატთან თავსებადი ფინანსური რესურსების უკეთ ხელმისაწვდომობას. პროექტის ჩარევის ლოგიკა კარგადაა აწყობილი და მუშაობს იქ, სადაც არსებობს ინსტიტუციური მზაობა და პოლიტიკური მიზნები, ანუ ეროვნული ვალდებულებები (მაგ., მწვანე ზრდის მიზნები ან მდგრადი ფინანსების სტრატეგიები), რომლებიც ცენტრალურ ბანკებსა და ფინანსურ დაწესებულებებს აძლევს მანდატებსა და სტიმულებს, რომ პროექტის ფარგლებში შემუშავებული ინსტრუმენტები და ჩარჩოები დანერგონ და ოპერაციულ პრაქტიკაში გადაიტანონ. პირდაპირ ბენეფიციარებთან — ცენტრალურ ბანკებსა და ფინანსურ ინსტიტუტებთან — ჩართულობა ძლიერია და მოთხოვნაზე დაფუძნებული დიზაინით ყალიბდება. საერთო ჯამში, პროექტი მყარად მოდის თანხვედრაში გლობალურ პოლიტიკურ დღის წესრიგებთან, მათ შორის: პარიზის შეთანხმების 2.1(c) მუხლთან, მდგრადი განვითარების მიზანთან (SDG) 13 და ფინანსური სტაბილურობის საბჭოს (FSB) კლიმატის რისკების საგზაო რუკასთან, რაც მას საერთაშორისო კლიმატური ფინანსების მზადყოფნისა და სისტემური ტრანსფორმაციის რელევანტურ კონტრიბუტორად პოზიციონირებს.

მისი ორკომპონენტიანი სტრუქტურა ქმნის მკაფიო და ურთიერთგამაძლიერებელ გზას პარტნიორი ქვეყნების ფინანსურ სექტორებში სისტემური ცვლილებისკენ. ცვლილებების თეორიის მონაწილეობითი რეკონსტრუქციამ დაადასტურა, რომ მიზეზ-შედეგობრივი გზები მტკიცე და ადაპტირებადია. მოდულური დიზაინი საშუალებას იძლევა ქვეყნის სპეციფიკის გათვალისწინებით მოხდეს მორგება

მთავარი ლოგიკის შეცვლის გარეშე. კომპონენტი I ეხმარება რეგულატორებს კლიმატთან დაკავშირებული ზედამხედველობის ინსტრუმენტების შემუშავებაში, როგორცაა სცენარები, სტრეს-ტესტირების მეთოდოლოგიები, კლასიფიკაციები და გამჟღავნების ჩარჩოები, რომლებიც ქმნიან ხელშემწყობ გარემოს მწვანე ფინანსებისთვის. კომპონენტი II ამ საფუძველს ეყრდნობა და ფინანსურ დაწესებულებებს უზრუნველყოფს საჭირო უნარებით, მონაცემებითა და ინსტრუმენტებით (მაგ., სათბური აირების (GHG) ემისიების კალკულატორებით) და ასევე ეხმარება ბენეფიციარებს პოლიტიკის, ჩარჩოების, სახელმძღვანელოების, პროცედურებისა და სხვა ზომების შემუშავებაში, რათა ახალი მოთხოვნები შესრულდეს და ოპერაციულ პრაქტიკაში გადაითარგმნოს.

დაგეგმვა, მართვა და თანხვედრა: პროექტის დაგეგმვა, ზოგადად, ძლიერი მხარეა. თავდაპირველი წინადადება შეიცავს შესაბამის ტექნიკურ დეტალებს და მოდულურ სტრუქტურას, რომელიც მოქნილად ითვალისწინებს სხვადასხვა ქვეყნის კონტექსტს. ქვეყნების მიხედვით დაფინანსების წინადადებები კარგადაა შემუშავებული, კონტექსტის მიმართ არის მგრძობიარე და მოიცავს საფუძვლიან რისკ-შეფასებებს. მიუხედავად იმისა, რომ პროექტის ადრეულ ეტაპზე ვადები გარკვეულწილად ზედმეტად ამბიციური იყო, შემდგომმა კორექტირებებმა უფრო რეალისტური გრაფიკები ჩამოაყალიბა, რომლებიც უკეთ ასახავს ინსტიტუციური შესაძლებლობების განვითარებისათვის პრაქტიკის მხრივ შესაძლებელ ტემპს.

პროექტის მართვაც ეფექტიანია: იგი ხასიათდება EIB-ის პროექტის გუნდის, ISP-ისა და ბენეფიციარების ერთობლივი დაგეგმვით, მკაფიო მმართველობითი მოწყობით, პარტნიორებთან რეგულარული კოორდინაციით და, საერთო ჯამში, წარმოქმნილ გამოწვევებზე ადაპტირებადი მიდგომით. სპეციალიზებულმა EIB-ის პროექტის გუნდმა უზრუნველყო ძლიერი ლიდერობა და უწყვეტობა, თუმცა პასუხისმგებლობები მცირე ჯგუფზეა კონცენტრირებული, რაც მუდმივ სამუშაო დატვირთვას ქმნის. განხორციელება ძირითადად თანხვედრაში დარჩა დაგეგმილ ლოგიკასთან, ხოლო შიდა რყევები, როგორცაა თანამშრომელთა ცვალებადობა, მნიშვნელოვანი დაგვიანებების გარეშე მოიმართა. პარტნიორ ინსტიტუტებთან კოორდინაცია მყარია და გამყარებულია EIB-ისა და ISP-ის მაღალი სანდოობითა და თანმიმდევრული ჩართულობით. თანამშრომლობის პრაქტიკები კარგად შეესაბამება ბენეფიციართა საჭიროებებს; ამასთან, მიუხედავად იმისა, რომ სინერგიები დაკავშირებულ ინიციატივებთან ფართო ჭრილში პოზიტიურია, პროექტის მასშტაბირების გაგრძელებისას არსებობს შესაძლებლობა დამატებითი კავშირების გაფორმებისთვის.

ეფექტიანობა: პროექტის მყარი და შიდა თვალსაზრისით თანმიმდევრული ჩარევის ლოგიკა შენარჩუნებულია. სამივე ქვეყნების კვლევის მტკიცებულებები ადასტურებს, რომ ორმაგი მიდგომა - ცენტრალურ ბანკებთან რეგულატორული მუშაობა და ფინანსური ინსტიტუტების დონეზე უფრო ოპერაციულად ორიენტირებული ინსტრუმენტების მიწოდება - გეგმის შესაბამისად მიდის. კომპონენტი I-ის პარტნიორებმა კვლევებში კლიმატურ თანხვედრასთან დაკავშირებული ინსტრუმენტები დანერგეს საკუთარ რეგულატორულ პრაქტიკაში ან რეკომენდაციებში. კომპონენტი II-ის პარტნიორები კვლევებში იყენებენ სტრეს-ტესტირების, გარდამავალი დაგეგმვისა და კლიმატის რისკების შეფასების ინსტრუმენტებსა და ტექნიკებს.

განხორციელების პროგრესი, ზოგადად, შესაბამება მოლოდინს, განსაკუთრებით კომპონენტი I-ის რეგულატორულ სამუშაოებში, სადაც ყველა ეტაპობრივი მიზანი სრულად იქნა მიღწეული როგორც საქართველოში, ისე კენიაში. კომპონენტი II უფრო მეტად ვარირებს, რაც ძირითადად ოპერაციების დაწყების თარიღებში განსხვავებებს ასახავს.

ორივე კომპონენტში პროექტის საქმიანობა და შედეგები გონივრულად უწყობს ხელს მოსალოდნელ საბოლოო შედეგებს. თუმცა, მწვანე ფინანსების მიმართულებით გზა მოითხოვს დამატებით ნაბიჯებს,

რომლებიც პროექტის პირდაპირ კონტროლს სცდება. მიუხედავად იმისა, რომ კლიმატის რისკების მართვის შესაძლებლობები სტაბილურად ძლიერდება ორივე დონეზე - ცენტრალურ ბანკებსა და ფინანსურ დაწესებულებებში - მწვანე დაკრედიტების გაფართოების მიმართულებით პროგრესი უფრო ნელია და მეტად არის დამოკიდებული გარე პირობებზე, როგორცაა ბაზრის მოთხოვნა, მთავრობის სტიმულირების სქემები და ბანკების შიდა რესურსები. რიგი დაგვიანებები, განსაკუთრებით კენიაში Equity Bank-ში, დაკავშირებული იყო კადრებთან და მონაცემების პრობლემებთან. თუმცა ამ დაგვიანებებს არ დაუზიანებია სასურველი შედეგების მიღწევის საერთო ტრაექტორია. საერთო ჯამში, პროექტი კლიმატის რისკების მართვაში მაღალი ეფექტიანობით ხასიათდება და ასევე პერსპექტიულია მწვანე დაკრედიტების გაფართოებაში; ეს ასახავს ზემოქმედების გზების სირთულის შინაგან განსხვავებებს და არა პროექტის დიზაინის ნაკლოვანებებს.

გარდამქმნელი ზემოქმედება და მდგრადობა: პროექტი იწყებს გრძელვადიანი, სისტემური ცვლილების საფუძვლების ჩამოყალიბებას — კლიმატთან თავსებადი ფინანსების რეგულატორული საფუძვლების გამყარებით და ფინანსური დაწესებულებების მხარდაჭერით, როდესაც ისინი კლიმატის რისკების მართვას თავიანთ ძირითად ოპერაციებში რთავენ. კომპონენტი I-ის ფარგლებში კენიასა და საქართველოში ცენტრალურ ბანკებს უკვე გაუმჯობესებული ზედამხედველობის ინსტრუმენტები გააჩნიათ, როგორცაა კლიმატური გამჟღავნების ჩარჩოები, მწვანე კლასიფიკაციები, კლიმატური სცენარები და სტრეს-ტესტირების მეთოდოლოგიები, რომლებიც დროთა განმავლობაში ეროვნული ფინანსური ბაზრების ფორმირებას შეძლებს. კომპონენტი II-ის ფარგლებში მონაწილე ბანკები ასრულებენ რისკების ანალიზებსა და გარდამავალ გეგმებს და ავითარებენ ადრეული ეტაპის მწვანე პროდუქტებს, რაც მიანიშნებს ინსტიტუციურ ცვლილებებზე. ეს ასახავს კლიმატის მიმართ გათვითცნობიერებული ფინანსური პრაქტიკისკენ მიმავალ მოძრაობას და მეტად უჭერს მხარს რეგულატორულ გარემოებებს.

მდგრადობის პერსპექტივები ძლიერია იქ, სადაც არსებობს ეროვნული მიზნები, ინსტიტუციური სტრუქტურები და სტიმულები. რიგ შემთხვევებში შეინიშნება სტრუქტურული ცვლილებები, როდესაც, მაგალითად, როგორც ცენტრალური ბანკები, ისე ფინანსური დაწესებულებები ქმნიან მუდმივ გუნდებს, სასწავლო სისტემებსა და შიდა პროცესებს, რომლებიც კლიმატის რისკების მართვას პროექტის სიცოცხლის ციკლის მიღმაც ამკვიდრებს. ისეთი ინსტრუმენტები, როგორცაა ფიზიკური რისკების რუკები და კლიმატური რისკების შეფასების ჩარჩოები, დიდი ალბათობით აქტიურ გამოყენებაში დარჩება, ხოლო მზარდი რეგულატორული მოლოდინები ფინანსური ინსტიტუტების დონეზე ამ შესაძლებლობებში უწყვეტ ინვესტირებას აძლიერებს. თუმცა გადამწყვეტი რჩება ინსტიტუციური შესაძლებლობები: მსხვილი ბანკები უკეთ არიან პოზიციონირებული კლიმატთან დაკავშირებული პრაქტიკების შესანარჩუნებლად და გასაღრმავებლად, ვიდრე მცირე ბანკები, რომლებიც უფრო მკაცრია შესაძლებლობების შეზღუდვები. საერთო ჯამში, პროექტი აყალიბებს მდგრად შესაძლებლობებსა და საბაზისო რეგულატორულ სტრუქტურებს, რომლებიც გრძელვადიან კლიმატთან თავსებად ტრანსფორმაციას დაუჭერს მხარს, თუმცა ფართო სისტემური ეფექტები მხოლოდ ეტაპობრივად გამოვლინდება და კვლავაც იქნება დამოკიდებული გარე საბაზრო და პოლიტიკურ პირობებზე.

დაცვითი მექანიზმები: პროექტს მინიჭებული აქვს რისკის შეფასება C, რომელსაც შეფასების გუნდი მიზანშეწონილად მიიჩნევს.

IKI-ის სტანდარტული ინდიკატორები: EIB PMT-სა და IKI-ს შორის შეთანხმების შესაბამისად, პროექტს არ მოეთხოვება ანგარიშგება IKI-ის სტანდარტული ინდიკატორების მიხედვით.

ძირითადი რეკომენდაციები

შეფასება გამოყოფს რამდენიმე მიმართულებას, რომლებშიც EIB PMT-სა და ISP-ს შეუძლია გააძლიეროს ბენეფიციარებთან ადრეული ჩართულობა. მრავალ ტექნიკური დახმარების ოპერაციაში (TAO) მოცულობის, ვადებისა და მიწოდებების მიმართ მოლოდინების არათანხვედრამ გამოიწვია საწყისი შეფერხებები. შემფასებლები რეკომენდაციას აძლევენ, რომ განსაზღვრის ფაზა კიდევ უფრო განმტკიცდეს, რათა მკაფიოდ იყოს გადმოცემული, რას სთავაზობს პროექტი და რას - არა; შეფასდეს ინსტიტუციური ათვისების შესაძლებლობა; და გათვალისწინებულ იქნეს პოლიტიკური ეკონომიკის შეზღუდვები. ეს თავიდანვე დაეხმარება მფლობელობის განცდის გაღრმავებას და განხორციელების ეფექტიანობის გაუმჯობესებას. შეფასება ასევე აღნიშნავს, რომ ზოგიერთი ტექნიკური დახმარების კომპონენტი საჭიროებს უფრო თვალსაჩინო პრიორიტეზაციას, რათა შეზღუდული ინსტიტუციური შესაძლებლობები არ გადაიტვიტოს.

დაინტერესებულმა მხარეებმა აღნიშნეს, რომ უფრო ეფექტიანი საკომუნიკაციო არხები პროექტს კიდევ უფრო შედეგიანს გახდიდა. მათი შეფასებით, EIB PMT-ს, ISP-სა და ბენეფიციარებს შორის უფრო რეგულარული უკუკავშირის ციკლები დაეხმარება სამუშაო გეგმების დახვეწას და თანხვედრის შენარჩუნებას მაშინაც, როდესაც ინსტიტუციური საჭიროებები ვითარდება და იცვლება.

განხორციელების ხარისხი და გრძელვადიანი მდგრადობა შეიძლება ასევე გაუმჯობესდეს ადგილზე (ქვეყანაში) ექსპერტების უფრო ღრმა ინტეგრაციით, გენდერული ინტეგრაციის გაძლიერებით, კომუნიკაციის გაუმჯობესებით და ურთიერთსწავლების გაფართოებით. ადგილობრივი ექსპერტები მაღალ ფასეულობას წარმოადგენენ და უკვე სისტემურად არიან ინტეგრირებული სტრუქტურირებული ერთობლივი განხორციელებისა და სერტიფიცირების გზებით. ეს მიდგომა მომავალშიც უნდა შენარჩუნდეს და გაძლიერდეს. ფინანსურ დაწესებულებებში შეზღუდული ათვისების შესაძლებლობის დასაძლევად შეფასება რეკომენდაციას იძლევა: ადრეული გაფრთხილების ინდიკატორების დანერგვას, ფაზებად დაყოფილი ჩართულობის „სპრინტებს“ და რეალისტურ დაგეგმვის ბუფერებს. მდგრადობის დაგეგმვა უფრო ადრე უნდა დაიწყოს - კლიმატის რისკების ფუნქციების ბენეფიციარ დაწესებულებებში ბიუჯეტებსა და ადამიანური რესურსების (HR) სტრუქტურებში ინტეგრირებით და პროექტიდან გამოსვლის შემდეგ მსუბუქი მხარდაჭერის შეთავაზებით. საჭიროა ასევე განივი გაუმჯობესებები: გენდერულად მგრძობიარე მიდგომებიდან გენდერულად რეაგირებად მიდგომებზე გადასვლა, EIB-ისა და IKI-ის ხილვადობის გაძლიერება სტრატეგიული კომუნიკაციით და ფინანსურ დაწესებულებებს შორის ურთიერთსწავლების გაფართოება და ხარჯთეფექტიანი ქვეყნებსშორისი მიწოდების მოდელების განვითარება, რათა გაიზარდოს მასშტაბი და გრძელვადიანი ზემოქმედება.

მომავალში, საერთო ჯამში, პროექტმა უნდა გააგრძელოს სერვისების სპექტრის გაფართოებისკენ სწრაფვა. შეფასება რეკომენდაციას იძლევა გენდერული მოქმედების გეგმის დანერგვასა და გენდერულად რეაგირებადი მიდგომის განვითარებაზე. შეფასება ასევე მიუთითებს, რომ მასშტაბის ეკონომიების ძიებამ - მაგალითად, გაზიარებული სასწავლო მოდელები ან რეგიონული მრჩეველობის ქსელები - შეიძლება მნიშვნელოვნად გაზარდოს ხარჯთეფექტიანობა ხარისხის შემცირების გარეშე. ამასთან თანხვედრაშია რეკომენდაცია თანმიმდევრული საერთაშორისო კოორდინაციის გაძლიერების შესახებ; ისეთი ორგანიზაციები, როგორცაა გაეროს გარემოს პროგრამის ფინანსური ინიციატივა (UNEP Finance Initiative; UNEP-FI) და ინტერ-ამერიკული განვითარების ბანკი (IADB), საკმარისად ინფორმირებული არ იყვნენ პროექტის საქმიანობის შესახებ. სტრატეგიული ალიანსების გამყარება და EIB-ის პოზიციონირება როგორც შემკრები მოთამაშე გაზრდის ბერკეტს, შეამცირებს განმეორებებს და პროექტს უფრო მყარად განაწესებს გლობალური მწვანე ფინანსების არქიტექტურაში.

გახანგრძლივებული ვადის გამო პროექტს მომავალში მოუწევს რამდენიმე ახალი IKI პოლიტიკის დაცვა. გენდერული პოლიტიკის გარდა, ესენია დაცვითი ზომებისა და სტანდარტული ინდიკატორების პოლიტიკები. მიუხედავად იმისა, რომ დაცვითი პოლიტიკა ხორციელდება C რეიტინგით, რასაც შეფასება მიზანშეწონილად მიიჩნევს, IKI-ის სტანდარტული ინდიკატორები განახლდა კლიმატური ფინანსების ინდიკატორით. ამ ინდიკატორმა დამატებითი მნიშვნელობა შეიძინა 2023 წელს IKI-ის სტრატეგიის შემოღებით, რომლის სტრატეგიულ მიზან 4-ში განსაზღვრულია კერძო ინვესტიციების მობილიზაცია. ვინაიდან ეს პროექტის ზემოქმედების ყველაზე რელევანტური განზომილებაა, IKI-ის პოლიტიკა მოითხოვს აღნიშნულ ინდიკატორზე (SI 5) რეგულარული ანგარიშების დანერგვას.
